

Prognozės dėl didėjančių šildymo kainų marijampoliečių nebaugina

Atšalę orai didina ir šildymo sąskaitas gyventojams. Brangsta ne tik kuras, bet nuo šių metų nebelieka ir PVM lengvatos už šildymą. Prognozės ateičiai taip pat nedžiugina: kainos, Marijampolės šilumos tinklų direktoriaus teigimu, tikriausiai didės. Tačiau gyventojai to nesibaimina.

Greta PAULEVIČIŪTĖ

Marijampoliečiams centralizuotai tiekama šiluma, palyginti su gruodžiu, ši mėnesį bus brangesnė. Nėgana to, sausis ištis žiemškas, tad ir šilumos prireiks dar daugiau. Be to, Seimas panaikino ir pridėtinės vertės mokesčio lengvatą – jis šildymui didinamas nuo 9 iki 21 procento.

UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ direktorius Ričardas Čėsna teigia, kad ši mėnesį nustatyta šilumos kaina siekia 9,37 cento už kilovatvalandę, kai gruodį ji buvo 8,55 cento. Pagrindinė kainų augimo priežastis – biokuras.

Kaina padidėjo, kaip aiškina Marijampolės šilumos tinklų direktorius, dėl brangesnio biokuro. Nuo liepos mėnesio jo kaina išaugo maždaug trečdaliu.

„Mes kalbėjome ir su didžiaisiais mūsų biokuro tiekėjais – jie negalėjo įvažiuoti į miškų sandėliavimo

vietas, sumažėjo medienos paruošimo ir biokuro gamybos apimtys. Dėl to kilo kainos, o prieš kelias savaites šilumos tinklams net nepavyko įsigyti kuro aukcione“, – sako Ričardas Čėsna.

Didėjančios šildymo kainos marijampoliečių nebaugina

Nors šildymo kainos akivaizdžiai kyla, marijampoliečiai nesiskundžia – teigia, kiek reikės, tiek ir mokės:

„Jeigu pabrango, tai ir mokėsime daugiau. Name gyvenu, kūrenu dujomis, moku už mėnesį už karštą vandenį ir šildymą maždaug 150 eurų per mėnesį. Normalios kainos“, – teigia gatvėje sutikta marijampolietė.

„Man tai viskas gerai, viskas tinka, gyvenam dviejų kambarių bute daugiabutyje, tai tikrai viskas normaliai“, – sako kita praeivė.

„Gerai man, nuosavam name gyvenu, šildau oras-vanduo sistema, moku maždaug 60 eurų už

► UAB „Marijampolės šilumos tinklai“ direktoriaus R. Čėsnos teigimu, kainos ir toliau linkusios didėti, tačiau tiksliai nuspėti, kaip jos keisis, sudėtinga.

200 kv./m namą. Jokių problemų nėra, tas šildymas nėra baisus dalykas, čia tik burbulas išpūstas“, – pasakoja vyriškis.

Buvo ir tokių, kuriems šildymas, anot jų, išvis nekainuoja – teigia pragyvenantys iš turimo miško: „Turiu savo mišką, tai nieko nemoku ir neperku nieko“.

Ateities prognozės nedžiugina

Nors gyventojų nuotaiškos gana ramios, šilumos tiekėjų prognozės ateičiai nėra optimistinės. R. Čėsnos teigimu, kainos ir toliau linkusios didėti, tačiau tiksliai nuspėti, kaip jos keisis, sudėtinga.

„Matome, kad šaltis traukiasi lėčiau, nei buvo prognozuota – žiema ilgėja. Buvo tikėtasi, kad po poros savaičių temperatūra taps teigiama, tačiau dabar to nematome. Sinoptikai sakė, kad -20 laipsnių nepasieksime, bet žinome, jog tokios temperatūros jau fiksuotos. Be to, nuo sausio panaikinta ir PVM lengvata“, – pažymi direktorius.

Pašnekovas taip pat pabrėžia, jog renovuotus daugiabučius lyginant su nerenovuotais – kainos akivaizdžiai skiriasi. Renovuotų namų gyventojai

už šildymą moka gerokai mažiau.

„Pavyzdžiui, renovuotuose namuose už 60 kvadratinų metrų buto šildymą mokama apie 30–50 eurų, o nerenovuotuose sąskaitos gali siekti 140–175 eurus per mėnesį“, – sako R. Čėsna.

Marijapolėje kainos – žemiau šalies vidurkio

Palyginti su kitais miestais, Marijapolė akivaizdžiai nepretenduoja į žemiausias kainas, esame tik kiek žemiau šalies vidurkio. Žemų kainų lyderiai šiuo metu – Utena.

„Bet ten išskirtinė situacija, ten yra alaus gamykla, kur yra metų metais išsprendusi kainos problemą: ten ištisai naudojami dideli kiekiai biokuro, kas ir sudaro mažesnę kainą“, – sako direktorius.

Jis priduria, kad šildymo kaina susideda iš kelių dalių. Didžiausią dalį sudaro kuras, apie penktadalį – įmonės personalo išlaidos, dar maždaug dešimtadalį – elektros energija. Likusią kainos dalį sudaro remonto darbai, įrangos nusidėvėjimas ir kitos sąnaudos.

► Nukelta į 3 p.

Šiame numeryje skaitykite:

Užkrečiamosios ligos: utėlės ir niežai vis dar aptinkami Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigose

Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai pabrėžia, kad ankstyvas aptažinimas, tinkama higiena ir bendradarbiavimas tarp šeimų bei įstaigų yra esminiai veiksniai, siekiant užkirsti kelią šių ligų plitimui.

► 2 p.

Pusiaužiemis Lietuvoje: šiemet, anot gamtininko S. Paltanavičiaus, barsukui būtų sunku ką nors išpranašauti

Sausio 25-oji nuo seno laikoma pusiaužiemiu – laiku, kai žiema pasiekia savo vidurį. Nors šiemet barsukui pranašauti sudėtinga, nes žiema prasidėjo tik sausio pradžioje, visiems puikiai pažįstamas gamtininkas Seimonas Paltanavičius ramina: žiemiški orai gamtai nėra neįprasti.

► 3 p.

Jono Basanavičiaus asmenybė atgims unikaloje instaliacijoje – bendruomenė kviečiama tapti projekto dalimi

► 4 p.

Įsigaliojo naujos nekilnojamojo turto mokesstinės vertės. Marijampolėje butų vertė išaugo 200 proc.

Pasikeitimai gali turėti tiesioginės įtakos mokesčių dydžiui, todėl svarbu suprasti, kaip nustatomos naujos vertės, kur jas patikrinti ir ką daryti, jei su jomis nesutinkama.

► 5 p.

Iš krašto istorijos: į išmirusį po maro Vilkaviškio kraštą plūdo žmonės iš Prūsijos ir Gudijos

► 6 p.

► Pasak V. Bružinskaitės, 2025 metais nuo rugsėjo iki gruodžio 31 dienos dėl šildymo kompensacijų kreipėsi 6 proc. mažiau gyventojų nei per tą patį 2024 metų laikotarpį.

Internetinis
portalas

Užkrečiamosios ligos: utėlės ir niežai vis dar aptinkami Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigose

Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigose vis dar fiksuojami užkrečiamųjų ligų – pedikulozės ir niežų – atvejai, keliantys nerimą tiek tėvams, tiek švietimo bendruomenei. Nors šios ligos dažnai siejamos su praeitimi, jos išlieka aktualia visuomenės sveikatos problema ir šiandien. Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai pabrėžia, kad ankstyvas atpažinimas, tinkama higiena ir bendradarbiavimas tarp šeimų bei įstaigų yra esminiai veiksniai, siekiant užkirsti kelią šių ligų plitimui.

Greta BLAŽĖ

Praeitais metais buvo patikrinti 4532 mokiniai, lankantys Marijampolės savivaldybės ugdymo įstaigas. Patikrinimų metu užfiksuota 17 pedikulozės (rasta glindų/utėlių) atvejų ir penki niežų atvejo įtarimai.

Pedikulozė – ne tik dėl higienos trūkumo

Pedikulozė (utėlėtumas) – tai užsikrėtimas utėlėmis. Pedikulozės sukėlėjai – galvinė utėlė, parazituojanči žmogaus galvos plaukuose, drabužinė utėlė, parazituojanči žmogaus drabužiuose, Phytirus pubis, parazituojanči

gaktos srities (intensyvaus užsikrėtimo atveju – ir kitose plaukuotose kūno vietose) plaukuose. Visų rūšių utėlės maitinasi žmogaus krauju, sudeda kiaušinius (glindas), kuriuos prisiklijuoja prie plauko arti odos. Utėlėmis užsikrečiama kontakto su utėlėmis žmonėmis metu: vaikų kolektyvuose, perpildytame transporte, keičiantis drabužiais, patalyne, šepečiais, naudojantis bendra lova, rankšluosčiais, pagalvėmis, taip pat panašiose situacijose, kai utėlė gali patekti nuo vieno asmens galvos į kito žmogaus galvą.

Marijampolės savivaldybės visuomenės svei-

Pixabay.com nuotr.

katos biuro specialistai atkreipia dėmesį, kad nuo užsikrėtimo neapsaugo asmeninė ar namų ūkio švara, šampūno naudojimas ar plaukų ilgis. Visi asmenys, turėję glaudų kontaktą su utėlių turinčiu asmeniu, gali užsikrėsti. Kontaktiniai asmenys turi būti patikrinti, bet gydomi tik tie, ar glindų. Šeimos nariai, kurių galvoje ir plaukuose aptinkama gyvų utėlių, taip pat turėtų būti gydomi. Gydomas atliekamas visiems tuo pačiu metu. Gydyti asmenys turėtų

būti tikrinami ne rečiau kaip kas dvi savaites, kad būtų įsitikinta, jog utėlės ir glindos išnyko.

Efektyvi utėlių naikinimo priemonė – plaukų šukavimas tankiomis šukomis. Šis būdas rekomenduojamas dažniausiai. Jei ši priemonė nepadeda, rekomenduojama kreiptis į savo šeimos gydytoją, kuris paskirs gydymą.

Siekiant išvengti pakartotinio užsikrėtimo, svarbu patikrinti visų šeimos narių galvas. Ne mažiau svarbu lovos skalbinius ir užsikrėtu-

sio asmens drabužius skalbti karštesniame nei 60 °C temperatūros vandenyje, o plaukų priežiūros priemonės (šukas, šepečius, segtukus, gumutes) reikėtų mirkyti 4–5 proc. acto tirpale ne trumpiau nei 30 min.

Visuomenės sveikatos biuras ragina tėvelius atidžiau tikrinti savo vaikų plaukus, laikytis pagrindinių higienos reikalavimų, o susidūrus su utėlėmis – skubiai imtis prevencinių priemonių bei apie tai informuoti ugdymo įstaigą, kurioje mokosi vaikas.

Sergantys niežais privalo vengti kontakto su kitais asmenimis

Niežai – tai parazitinė odos liga, kurią sukelia niežų erkutė. Užsikrečiama tiesioginio kontakto su sergančiuoju metu arba per jo daiktus. Pagrindiniai niežų požymiai – dažnai supūliuojantys odos bėrimai, niežulys, stiprėjantis vakare atsigulus ar sušilus. Esant niežų atvejo įtarimui būtina kreiptis į gydytoją. Asmuo turi vengti artimo sąlyčio su kitais asmenimis. Niežais sergančio asmens šeimos nariai, turėtų taip pat būti patikrinti gydytojo ir, esant poreikiui, gydytis vienu metu. Patalpos, baldai, rūbai iki kiti ligonio asmeniniai daiktai bei daiktai, su kuriais turėtas sąlytis, pavyzdžiui, durų rankenos, kilimai, žaislai turi būti reguliariai valomi ir dezinfekuojami.

Asmenys privalo laikytis asmens higienos taisyklių: maudymasis, apatinių rūbų keitimas, naudojimas individualiais kūno priežiūros reikmenimis; sergantis niežais asmuo namuose turi turėti asmeninį rankšluostį, lovos skalbinius ir atskirą nuo kitų šeimos narių miegojimo vietą.

Marijampolės policijos komisariatui vadovaus R. Antanavičius

Nuo sausio 21 d. Marijampolės apskr. AVPK Marijampolės policijos komisariato viršininko pareigas pradėjo eiti Raimundas Antanavičius.

Raimundo Antanavičiaus karjera vidaus tarnyboje ištis išpūdinga – net 33 metai. Nuo 2017 m. iki šiol sėkmingai vadovavo Marijampolės apskr. VPK Reagavimo skyriui.

Šis vadovas buvo skaitintas įvairiais žinybiniais ženklais ir apdovanojimais (Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininko, Lietuvos policijos generalinio

komisaro, Krašto apsaugos savanorių pajėgų Dainavos apygardos 1 – osios rinktinės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM, Vidaus reikalų ministro, Lietuvos Respublikos Ministrų departamento prie LR Teisingumo ministerijos, Marijampolės pataisos namų vadovų).

Marijampolės AVPK informacija

MAVPK nuotr.

„Sauliaus paminklai“ – ilgaamžė pagarba atminimui Suvalkijoje

Kapų puoselėjimo tradicijos Lietuvoje nuo seno laikomos viena svarbiausių pagarbos artimųjų atminimui formų. Tvaringa, estetiška ir ilgaamžė kapavietė – tai ne tik pareigos jausmas, bet ir tylus ryšys su išėjusiais. Suvalkijoje jau daugelį metų patikimu vardu šioje srityje išlieka „Sauliaus paminklai“, siūlantys paminklų gamybą bei pilną kapaviečių sutvarkymą visame regione.

Įmonės paminklų ekspozicija įsikūrusi Marijampolėje, prie Naujausiųjų kapinių, Tylioji g. 9. Čia lankytojų laukia itin platus jau pagamintų paminklų pasirinkimas, leidžiantis iš karto pamatyti galutinį rezultatą. Vienas didžiausių ekspozicijos privalumų – galimybė išsirinkti paminklą be ilgo laukimo, įvertinti akmens spalvą, faktūrą, apdirbimo kokybę gyvai. Tai suteikia daugiau pasitikėjimo pasirinkimu ir leidžia lengviau apsispręsti dėl ilgaamžiškumo bei estetikos.

Neatsitiktinai paminklams dažniausiai pasirenkamas granitas. Šis akmuo pasižymi ypatingu tvirtumu, atsparumu šalčiui, drėgmei ir laikui. Dėl savo savybių granitas laikomas vienu patikimiausių sprendimų ne tik paminklams, bet ir kapaviečių dengimui plokštėmis, takeliams ar kitiems akmens elementams. Tinkamai apdirbtas granitas daugelį metų išlaiko savo išvaizdą ir nereikalauja sudėtingos priežiūros.

Įmonėje „Sauliaus paminklai“ dirba patyrę meistrai, kurie kiekvieną klientą lydi nuo pirmosios idėjos iki galutinio rezultato. Konsultuojama paminklo dizaino, užrašų, simbolikos klausimais, derinama prie kapavietės aplinkos ir šeimos pageidavimų. Be paminklų gamybos, siūlomas platus papildomų elementų pasirinkimas – žvakidės, vazos, suoleliai, dekoratyvinės detalės bei individualūs akmens sprendimai.

Didelis dėmesys skiriamas ir kapaviečių renovaci-

jai. Ypač pavasarį, nutirpus išalui, dažnai paaiškėja, kad senesnės kapavietės neatlaikė žiemos išbandymų – pasiviro paminklai, suskilo plokštės ar nusėdo pagrindas. Kaip teigia meistrai, su tokiais iššūkiais tenka susidurti kasmet, todėl šil-tasis sezonas yra pats tinkamiausias metas pasirūpinti atnaujinimo darbais ir užkirsti kelią didesnėms problemoms ateityje.

Įmonė užtikrina, kad visi darbai būtų atliekami kruopščiai, laikantis tech-

nologinių reikalavimų ir ilgaamžiškumo principų. Kiekvienas projektas vertinamas individualiai, siekiant suderinti estetiką, funkcionalumą ir pagarbą atminimui.

„Sauliaus paminklai“ – tai patikimas pasirinkimas tiems, kurie vertina kokybę, atsakomybę ir nori, kad artimųjų poilsio vietos būtų sutvarkytos ilgam, ramiai ir oriai. Įmonė visada pasirengusi padėti rasti geriausią sprendimą ir pasirūpinti tuo, kas iš tiesų svarbu.

Pusiaušiemis Lietuvoje: šiomet, anot gamtininko S. Paltanavičiaus, barsukui būtų sunku ką nors išpranašauti

Sausio 25-oji nuo seno laikoma pusiaušiemiu – laiku, kai žiema pasiekia savo vidurį. Nors šiomet barsukui pranašauti sudėtinga, nes žiema prasidėjo tik sausio pradžioje, visiems puikiai pažįstamas gamtininkas Selemonas Paltanavičius ramina: žiemiški orai gamtai nėra neįprasti, o didžiausios mūsų pagalbos dabar reikia smulkiesiems paukščiams.

Greta PAULEVIČIŪTĖ

Sausio pabaiga, o tiksliau 25-oji diena, nuo seno Lietuvoje buvo laikoma pusiaušiemiu. Kaip pasa-

koja gamtininkai, seniau žmonės neskaiciuodavo, ar jau praėjo lygiai pusė kalendorinės žiemos. Kur kas svarbiau buvo tai, kiek žiemos dar laukia priešakyje.

Asmeninio archyvo nuotr.

► Selemonas Paltanavičius ramina: žiemiški orai gamtai nėra neįprasti.

O ji mūsų krašte retai kada baigdavosi vasario pabaigoje – dažnai užsitęsavo iki kovo ar net balandžio. Todėl ir sakyta, kad apie sausio 25-ąją žiema pasiekia savo vidurį.

Su pusiaušiemiu glaudžiai siejamas ir barsukas, tą dieną laikytas tikrų tikriausiu pranašu. Pagal seną pasakojimą, per pusiaušiemį barsukas išlenda iš savo urvo. Jei tądien šviečia saulė ir jis pamato savo šešėlį, barsukas grįžta atgal ir atsigula ant kito šono. Sakoma, kad nuo rudens jis buvo gulėjęs ant vieno šono, o dabar, apsvirtęs, miegos toliau – vadinasi, žiema dar truks ilgai. Jeigu diena apniukusi ir šešėlio nematyti, barsukas gulasi ant to paties šono. Tai ženklas, kad žiema jau perkopė savo vidurį ir pamažu ims trauktis.

Vis dėlto, šiomet, anot gamtininko Selemono Paltanavičiaus, barsukui būtų sunku ką nors „išpranašauti“. „Tikroji, snieguota žiema prasidėjo tik sausio pradžioje, praktiškai per Naujuosius metus. Tad gyvename joje vos kelias savaites, o jau kalbame apie vidurį. O barsuko simbolis yra svarbi mūsų tautos kultūros dalis, tai kažkas gražaus iš mūsų palikimo, tai,

ką turime saugoti. Ir nors yra tokių, kurie sako: „aš netikiu“, – tai kiekvieno pasirinkimas. Galima daug kuo netikėti, bet galų gale žiema dabar yra čia“.

Laukiniai žvėrys nuo žiemų neatpratę

Šių metų žiema išsiskiria ištis žiemiškais orais. Nors jau daugelį metų neturėjome tokio šalčio ir sniego, pasak Selemono Paltanavičiaus, gamtai tai nėra nieko neįprasto. Paukščiai ir žvėrys nuo žiemos nebuvo atpratę.

„Man atrodo, kad labiausiai ji veikia mus pačius. Daug kas bijo net nosį iškišti į lauką, nors esame regėję, ypač vyresnieji, ir tokių žiemų, kai 25–28 laipsniai šalčio buvo įprasta. Šiomet to kol kas dar neturėjome, galbūt ir neturėsime“, – sako jis.

Didžiausią pavojų laukiniams gyvūnams kelia ne pats šaltis, o ilga, gili žiema su dažniais atlydžiais. Atlydžio metu sniege susidaro kieta ledo pluta, dėl kurios gyvūnams tampa sunku pasiekti ant žemės esantį maistą.

„Elniniams žvėrimis, danieliams, elniams tai didelių problemų nesukelia, nes jie maistą randa kramtydami ūglius, šake-

► Gamtininko teigimu, šiuo metu labiausiai pagalbos reikia smulkiesiems paukščiams, kurie skrenda prie mūsų lesyklų.

lių galus. Net sakoma, kad apie 70% jų žiemos raciono sudaro šakelinis maistas. Briedžiui išvis nesvarbu, jis per daug stiprus. Tačiau sunkiausia būna stirnoms, kai žiema ir šalta, ir su ledo tarpais, jos ne visada gali prisikasti iki žemės ir dažnai peršąla“, – pažymi gamtininkas.

Labiausiai pagalbos reikia paukščiams

O šiuo metu labiausiai pagalbos reikia tiems smulkiesiems paukščiams, kurie skrenda prie mūsų lesyklų. Kaip sako gamtos žinovas, įrengus lesyklą ir pradėjus

lesinti, tai reikia daryti kasdien. Negali būti pertraukų ar išlygų, nes paukščiai atskrenda, laukia ir tikisi rasti maisto.

„Lesykloms tinka saulėgražos, kruopos, įvairūs grūdų mišiniai. Prekybos centruose galima rasti ir specialių riebalinių kukulių paukščiams, kuriuos patogiau kabinti tinkleliuose. Taip pat tinka nesūdyti, neapdoroti riebalai – juos ypač mėgsta zylės, geniai ir kėkštai. Tačiau maisto atliekos nuo mūsų stalo paukščiams netinka ir gali jiems pakenkti“, – pažymi gamtos žinovas.

Prognozės dėl didėjančių šildymo kainų marijampoliečių nebaugina

► Atkelta iš 1 p.

Kompensacijos skiriamos visą šildymo sezoną

Marijampolės savivaldybės administracija pritaria, kad gyventojai prašymus dėl būsto šildymo ir karšto vandens išlaidų kompensacijų skyrimo gali teikti visą šildymo sezoną. „Kompensacijos yra skiriamos už visą šildymo sezoną, tad jei žmogus kreipiasi ir vasario mėnesį bei nori susigrąžinti šildymo kompensaciją, jam yra tokia galimybė“, – atkreipia dėmesį Marijampolės savivaldybės administracijos Piniginės paramos skyriaus vedėja Vida Bružinskaitė. Pasak specialistės, kol kas atšalę orai neturi įtakos besikreipiančiųjų aktyvumui. 2025 metais nuo rugsėjo iki gruodžio 31 dienos gauta 6 proc. arba 163 pra-

šymais mažiau nei per tą patį 2024 metų laikotarpį. „Dar tikriausiai ne tas laikas, nes nei lapkritis, nei gruodis nebuvo itin šalti. Tačiau sausį atšalus orams ir pasikeitus PVM tarifui, žmonėms pradėjus gauti didesnes sąskaitas, tikimasi didesnio besikreipiančiųjų skaičiaus“, – sako ji.

Kas gali gauti kompensaciją?

Kompensacija priklauso tiems asmenims, kurie yra deklaravę gyvenamąją vietą būste arba su būsto savininku yra sudarę nuomos sutartį ir ji yra įregistruota registrų centre. Kreipiantis dėl kompensacijų yra vertinami keli dalykai: turimas turtas, pajamos. Taip pat asmenys turi atitikti Piniginės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme numatytus kriterijus.

Nepasiturintiems gyventojams kompensuojama būsto šildymo išlaidų dalis, viršijanti 10 proc. skirtumo tarp bendrų šeimos arba asmens vidutinių pajamų per mėnesį ir 2 valstybės remiamų pajamų dydžių (VRP) – kiekvienam šeimos nariui arba 3 VRP dydžių vienam gyvenančiam asmeniui.

Specialistė pabrėžia, kad kompensacija skiriama neatsižvelgiant į šildymo būdą. Ji priklauso tiek centralizuotu šildymu besinaudojantiems gyventojams, tiek kitais būdais besišildantiejiems, pavyzdžiui, malkomis, anglimis dujomis ar kitu būdu.

Pokyčiai nuo sausio 1 dienos

Nuo sausio 1-osios pasikeitus valstybės remiamų pajamų dydžiui, iš viduti-

nių pajamų atskaitoma didesnė suma, todėl didėja ir pačių kompensacijų dydis, o teisę jas gauti įgyja daugiau gyventojų.

Kartu įsigaliojo ir Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimai, susiję su pensijų kaupimu. Jeigu asmuo pasiima sukaupytą pensijų turtą, jis bus įskačiuojamas tiek vertinant pajamas, tiek turtą, skiriant socialinę pašalpą ar kompensacijas už šildymą ir karštą vandenį.

„Tačiau numatytos trys išimtys, kada pensijų turtas nėra įskačiuojamas: kai asmeniui nustatyta paliatyvioji slauga, kai asmuo serga sunkia liga, įtraukta į Sveikatos apsaugos ministro patvirtintą sąrašą, arba kai nustatytas 70 procentų ir didesnis nedarbingumas. Visais kitais atvejais sukauptas pensijų

turtas bus vertinamas“, – pažymi specialistė.

Nustatytos formos prašymą ir būtinus dokumentus gyventojai gali teikti elektroniniu būdu www.spis.lt, elektroniniu paštu arba tiesiogiai atvykus į gyvenamosios vietos savivaldybę ar seniūniją.

Pagal įstatymą, pateikus prašymą ir visus reikalingus dokumentus sprendimas, ar bus skiriama kompensacija, priimamas per mėnesį laiko.

Praėjusiais metais daugiau nei 200 prašymų buvo atmesti

Per praėjusį 2024 metų šildymo sezoną dėl kompensacijos Marijampolės savivaldybėje kreipėsi daugiau nei pusketvirto tūkstančio šeimų. O daugiau nei dviejų šimtų šeimų prašymai buvo atmesti.

Dažniausia priežastis – viršijamas nustatytas turto vertės normatyvas. Vis dėlto, specialistė pažymi, kad kai kuriais atvejais taikoma išimtis: jei pajamos labai mažos, o asmuo turi tik vieną gyvenamąjį būstą, sprendimas gali būti priimamas individualiai.

Kiti dažni atmetimo atvejai – neišnaudotos galimybės gauti papildomų pajamų, pavyzdžiui, kai asmuo turi kelis būstus, tačiau jų nenuomoja, taip pat neteisingai pateikti duomenys apie faktinę gyvenamąją vietą ar kartu gyvenančius asmenis.

Gyventojai, norėdami sužinoti, ar priklauso būsto šildymo kompensacija ir preliminarų jos dydį, gali pasinaudoti Būsto šildymo išlaidų kompensacijos skaičiuokle internetiniame puslapyje www.spis.lt.

Jono Basanavičiaus asmenybė atgims unikaloje instaliacijoje – bendruomenė kviečiama tapti projekto dalimi

Minint 175-ąsias Jono Basanavičiaus gimimo metines, Ožkabaliuose esančioje tautos patriarcho gimtinėje iškils unikali menininkų Agnietės Janušaitės-Vitkūnienės ir Aurėjos Jucevičiūtės audiovizualinė instaliacija „Es humanus“. Projektas naujai atskleis J. Basanavičiaus asmenybę, aktualią šiandienos visuomenei – prie instaliacijos kūrybos kviečiama prisidėti dovanojant tradicinės baltos tekstilės audinius.

J. Basanavičius instaliacijos formoje – gydantis žmogų ir tautą

Planuojama audiovizualinė instaliacija „Es humanus“ – tai tekstilinė stilizuota žmogaus figūra ir gyvybės medžio silueta. Projekto įgyvendinimui viena svarbiausių medžiagų bus bendruomenės sunėsti tradiciniai baltos tekstilės audiniai.

Stilizuotoje tekstilinėje žmogaus figūroje kinetinės animacijos projekcijomis atsiskleis kertiniai J. Basanavičiaus vaikystės ir gyvenimo įvykiai.

Anot vienos iš instaliacijos autorių, grafinės animatorės A. Jucevičiūtės, projekto pagrindinė mintis bei pavadinimas atsirado mąstant apie J. Basanavičiaus profesiją.

„J. Basanavičius buvo gydytojas, kurio pagrindinė atsakomybė – žmogaus gyvybė. Savo darbais jis siekė ir tautinio atgimimo, pažadinti moralines vertybes. Instaliacijos pavadinimas Es humanus (liet. (Tu) esi žmogiškas) visapusiškai atskleidžia jo pasirinktą gyvenimo kelią, paskirtą žmonėms – suteikti pagalbą ir

tuo pačiu skatinti žmogiškumo bei meilės tėvynei jausmus. Be to, lotynų kalba yra neatsiejamą medicininių terminų dalis“, – sako A. Jucevičiūtė.

„Šioje formoje sieksime įkūnyti pamatines vertybes – jautrumą gyvybei, meilę tėvynei ir žmogui. Būtent J. Basanavičiaus veikla, apėmusi tiek gydytojo praktiką, tiek tautos atminties kaupimą ir saugojimą, jungė rūpestį žmogumi kaip fizine, dvasine ir kultūrine būtybe“, – pasakoja A. Jucevičiūtė.

Be to, pasitelkiamas gyvybės medžio simbolis, anot menininkų, veikia kaip ryšio su praeitimi, kultūrinės atminties tęstinumo bei kartų jungties ženklas – siekiama ne tik prisiminti istorinę patirtį, bet ir ją perduoti ateities kartoms, saugojant tai, kas buvo kuriama šalies labui.

Instaliacijos tekstilė, sugerianti bendruomenės patirtis

Vienas pagrindinių būsimos meninės instaliacijos komponentų – balta tekstilė. Kaip teigia A. Janušaitė-Vitkūnienė, tai yra svarbi, žmogų per visą gyvenimą lydinčių medžiagų – ji būtina ne tik kūnui, bet ir saugumui, šilumai, artumo jausmui.

„Be to, tekstilė neatsiejamai nuo J. Basanavičiaus kultūrinės bei istorinės veiklos. Jis jautė ir suprato kultūrinio paveldo vertę, rinko ir kau-

pė ne tik tautosaką, bet ir tautodailės pavyzdžius, tarp jų – tekstilės dirbinius. Tad tekstilė šioje instaliacijoje veikia ne tik kaip universali, su žmogaus egzistencija susijusi medžiaga, bet ir kaip tiesioginė nuoroda į tą kultūrinę audinį, kurį J. Basanavičius padėjo išsaugoti ir su-tvirtinti“, – teigia menininkė.

Siekiant sukurti kuo artimesnį audiovizualinės instaliacijos „kūną“, menininkės kvies bendruomenę padovanoti baltos tekstilės audinių, simboliškai tampa kūrinio dalimi.

„Kai atsiranda galimybė žiūrovui įnešti savo asmeninį indėlį į kūrinį, jis tampa dar artimesnis – ne tik kaip stebimas objektas, bet ir kaip bendrai kuriama patirtis. Žiūrovui svarbu būti kūrinio dalimi, tad viena iš to formų tampa tekstilės atidavimas kūrinui – tarsi tylus savo buvimo, atminties ar kasdienybės pėdsako palikimas“, – sako A. Janušaitė-Vitkūnienė.

Kita svarbi priežastis, anot menininkų, yra tautumas, kuris šiandien įvardijamas tvarumo sąvoka: būtent atiduotos, buityje nebenaudojamos tekstilės idėja apjungia abiejų – senosios ir jaunosios – kartų požiūrį į daiktus.

„J. Basanavičius buvo labai taupus – tokie buvo ir vis dar yra didžioji dalis vyresnės kartos atstovų. Tekstilė nebuvo išmetama dėl to, kad nusibodo ar

įplyšo: kiekvienas žinojo lino apdirbimo ir audinio sukūrimo vertę. Buvo lopo-ma, adoma, pernaudojama. Jei šiandien namuose jau nebeturime sulopytų ar su-adytų audinių, juos galime pamatyti muziejuose.

Kita vertus, šiandien vis rečiau norime tiesti dėmėtą staltiesę ar lopyti suplyšimą, taip pat didelė dalis jaunosios kartos nenori kaupti. Būtent tokių baltos spalvos audinių ir norime panaudoti kurdami šią instaliaciją, suteikdami jiems naują gyvenimą ir naują prasmę“, – pažymi A. Janušaitė-Vitkūnienė.

„Es humanus“ – bendruomenės įsitraukimu gimianti instaliacija

Audiovizualinė instaliacija J. Basanavičiaus gimtinėje bus pristatyta „Muziejų nakties“ metu, gegužės 16 d. Iki pat spalio mėnesio „Es humanus“ veiks kaip savarankiška ekspozicijos dalis, vėliau – kelias per įvairias švietimo ir kultūros įstaigas.

Pasak Lietuvos nacionalinio muziejaus padalinio J. Basanavičiaus gimtinės direktorės Rūtos Vasiliauskienės, būtent šiuolaikiški meniniai sprendimai padeda šiandien aktualizuoti J. Basanavičiaus mintis bei tautosakos motyvus.

„Eksponuodami būsimą instaliaciją, siekiame, jog konceptualiaime filosofiniame pasakojime atsiskleistų J. Basanavičiaus mokslinė me-

džiaga, tautosaka bei šiuolaikinio pasaulio aktualijos. Tautos patriarcho gimtinėje jo asmenybė bus pristatyta kitaip nei lig šiol – pirmą kartą modernia menine forma. Taip siekiame perteikti pamatinių vertybių svarbą visiems šalies žmonėms, ypač šiuolaikiniam jaunam žmogui“, – teigia J. Basanavičiaus gimtinės direktorė.

Kaip teigė A. Jucevičiūtė, šiandien tautiškumo ir gyvybės temos tampa vis aktualesnės pasaulyje vykstant gamtiniais, humanitariniams ir imperalistiniams sukrėtimams, todėl ypač svarbu ugdyti tautiškumo ir pilietiškumo sampratą bei puoselėti pagarbą žmogaus gyvybei.

J. Basanavičiaus gimtinės direktorė ir instaliacijos autorės kviečia bendruomenę „Es humanus“ idėją įgyvendinti kartu, įsitraukiant į projekto kūrybos procesą. Sausio 27 d. – vasario 27 d. turimą tradicinę baltą tekstilę gyventojai kviečiami atnešti į J. Basanavičiaus gimtinę (Gimtinės g. 17, Ožkabalių I k., Vilkaviškio raj.), Vilkaviškio raj., Kalvarijos arba Šakių raj. savivaldybių viešąsias bibliotekas.

Gyvenantys kituose šalies regionuose ir norintys padovanoti tradicinių baltų audinių, kviečiami susisiekti el. paštu: j.basanaviciaus.gimtaine@lnm.lt arba telefonu: + 370 342 69 365.

Lietuvos nacionalinio muziejaus informacija

Ką reikia žinoti apie plastikinių langų priežiūrą ir jų remontą

Užsandarinkite langus ir duris. Plyšius tarp lango rėmo ir sienos užsandarinkite silikoni-nėmis ar kitomis izoliacinėmis medžiagomis. Taikant paprastas taupymo priemones, sumažės šilumos nuostoliai namuose ir pagerės jūsų gyvenimo sąlygos.

Atlikite langų profilaktinę apžiūrą, sureguliuokite ir sutepinkite langų lankstų mechanizmus bei pasikeiskite gumines langų tarpines į vokiškas poliuretanas „Schlegel“ firmos Q-LON tarpines, kurių tarnavimo laikas – net 21 metai ir daugiau.

Kodėl reikia keisti langų tarpines?

Standartinių guminių tarpinių eksploatacijos laikas – 6–8 metai. Langų tarpinės dažniausiai susidėvi nuo sezonų kaitos, laiko, šalčio ir karščio. Jos tampa neefektyvios ir ima praleisti šaltį, triukšmą, atsiranda mikro įtrūkimai.

Pasenusios guminės tarpinės praranda elastingumą, susiploja, sukieta ir tampa lengvai paveikiamos temperatūrų kaitos.

Kodėl būtinas langų reguliavimas ir furnitūros tepimas?

Dėl langų varstymo išsireguliuoja, išsausėja metalinis mechanizmas, pradeda strigti rankena arba uždarančią langą, lango varčia pradeda kliuti už lango rėmo apačios. O pačiame mechanizme pradeda kauptis dulkės bei purvas. Todėl yra būtina atlikti kasmet profilaktinį langų lankstų reguliavimą (atstatant lankstų geometrinę padėtį), furnitūros tepimą

bei valymą. Kas gi iš mūsų taip rūpinasi langų sandarumu bei langų tarpinėmis? Niekas! Todėl būstų šeimininkai savo pinigais pradeda ne tik šildyti kiemą, bet ir pažeidžia lango izoliacinės savybės. Dėl nesandarinių langų prarandama apie 15–20 proc. šilumos. Nors iš pirmo žvilgsnio guminės tarpinės atrodo geros, tačiau jos savo funkcijų nebeatlieka. Pridėjus ranką prie lango varčios yra lengvai jaučiamas patenkantis šaltis į patalpų vidų.

Tad belieka gumines tarpines pasikeisti į ilgaamžes, vokiečių firmos „Schlegel“ kokybiškas poliuretano tarpines, kurios nereikalauja jokios priežiūros ir pasižymi ilgaamžiškumu, puikiais izoliacinėmis savybėmis. Pasikeitus tarpinėms yra būtina iš naujo sureguliuoti langų lankstus, sutepti ir išvalyti metalinę furnitūrą tam, kad langas vėl lengvai darinėtųsi,

sandariai prispaustų prie rėmo ir nepraleistų šalčio, triukšmo bei dulkių.

Gumines tarpinės pasikeiskime vokiškomis Q-LON poliuretano tarpinėmis

Q-LON tarpinėms suteikiama 5 metų garantija, tačiau savo izoliacinių savybių jos nepraranda daugiau nei 21 metus. Šioms tarpinėms nereikia jokios papildomos priežiūros per visą eksploatacijos laikotarpį. Jos puikiai priglunda prie lango rėmo. Tarpinės atsparios ultravioletiniams

saulės spinduliams, šalčiui, karščiui, cheminiams valikliams. Q-LON tarpinės pagamintos iš „Memory foam“ putų, kurios prisitaiko prie lango varčios ir rėmo formos bei neleidžia patekti drėgmei, dulkėms, triukšmui. Tuo pačiu nei-

džia iš lauko patekti šalčiui, o iš vidaus neleidžia išeiti šilumai. Pasikeitę langų tarpinės ir sureguliuavę naujai langus, sutaupysite šilumos praradimo nuostolius. Langai vėl taps sandarūs ir nebegirdėsite sklindančio triukšmo iš gatvės.

Vokiškos „Schlegel Q-LON“ tarpinės, pagamintos naudojant unikalų medžiagų derinį, turi puikią „atmintį“ – suspaustos grįžta į savo pradinę formą, jų neveikia temperatūros svyravimai, grybeliai, UV spinduliai ar ozonas.

UAB „Remvalus“ dirba visoje Lietuvoje. Daugiau informacijos rasite internete, adresu: www.remvalus.lt

AKCIJA

Užsakant trijų ir daugiau langų remontą bus taikoma

25 proc. nuolaida

Nuolaidos galioja iki sausio 31 d.

www.remvalus.lt

Registruotis prašome iš anksto. Tel.: 0 606 93229, 0 604 24268

Įsigaliojo naujos nekilnojamojo turto mokestinės vertės. Marijampolėje butų vertė išaugo 200 proc.

Nuo šių metų sausio 1 dienos Lietuvoje įsigaliojo atnaujintos nekilnojamojo turto (NT) mokestinės vertės, kurios artimiausius trejus metus taps pagrindu skaičiuojant NT mokestį. Po visos šalies masinio nekilnojamojo turto vertinimo VĮ „Registrų centras“ fiksuoja reikšmingą statinių vertės augimą, o gyventojams žada paprastesnį deklaravimo procesą ir daugiau skaidrumo. Vis dėlto, pasikeitimai gali turėti tiesioginės įtakos mokėtinų mokesčių dydžiui, todėl svarbu suprasti, kaip nustatomos naujos vertės, kur jas patikrinti ir ką daryti, jei su jomis nesutinkama.

Vaida MASAITIENĖ

Reikšmingi pokyčiai nekilnojamojo turto savininkams

Nuo šių metų sausio 1 d. pradėtos taikyti atnaujintos statinių: butų, gyvenamųjų namų, sodo namelių bei kitų patalpų ir statinių mokestinės vertės. „Registrų centro“ teigimu, pagal naujus teisės aktų pakeitimus būtent šios vertės artimiausius trejus metus bus naudojamos apskaičiuojant nekilnojamojo turto mokestį: „Pagal galiojančius teisės aktus statiniams vidutinės rinkos vertės iki šiol keitėsi kas penkerius metus ir jos buvo prilyginamos mokestinėms vertėms, t. y. toms vertėms, nuo kurių yra skaičiuojami nekilnojamojo tur-

to mokesčiai. Nuo šių metų sausio 1 d. įsigaliojo naujos mokestinės vertės ir jos galios nebe penkerius metus, kaip anksčiau, bet trejus metus“, – apie pokyčius pasakoja Mindaugas Samkus, VĮ „Registrų centras“ atstovas.

Kitos statinių mokestinės vertės keisis nuo 2029 metų sausio 1 d. Nors nekilnojamojo turto mokestinė vertė ir nuo jos apskaičiuojami mokesčiai kiekvienam savininkui yra individualūs, vertinant procentinį nekilnojamojo turto vertės augimą galima daryti išvadą, kad mokestinė našta daugeliu atvejų gali reikšmingai padidėti: „Per tą pastarąjį penkerių metų laikotarpį, kai galiojo anks-

tesnės mokestinės vertės, tiek butų, tiek gyvenamųjų namų vertės vidutiniškai paaugo du kartus“, – statistika dalinasi M. Samkus.

Marijampolėje – žymus mokestinė vertės augimas

Marijampolėje nekilnojamojo turto mokestinės vertės pokyčiai atitinka bendras šalies tendencijas. Pavyzdžiui, butų mokestinė vertė per nagrinėjamą laikotarpį išaugo kelis kartus – procentine išraiška tai sudaro apie 200 proc. augimą. Tuo tarpu individualių gyvenamųjų namų mokestinė vertė didėjo nuosaikiau, maždaug 50 proc. Šie skirtumai leidžia daryti prielaidą, kad butų rinka Marijampolės savivaldybėje yra kur kas aktyvesnė,

o individualių gyvenamųjų namų segmentas vystosi lėtesniu tempu.

NT objektų vertes galima tikslinti

Nekilnojamojo turto mokestinės vertės perskaičiuotos naudojant masinį nekilnojamojo turto vertinimą. Tai nekilnojamojo turto vertinimo būdas, kai, remiantis registrų ir rinkos duomenimis bei statistinės analizės metodais, nustatoma NT vidutinė rinkos vertė ir parengiama tam tikros teritorijos masinio vertinimo ataskaita. Kartais gyventojai piktinasi, kad masinis vertinimas nepatikimas, tačiau „Registrų centro“ atstovas M. Samkus teigia priešingai: „Mes turime tiek tarptautinių,

tiesk nacionalinių institucijų įvertinimą, kad šis nekilnojamojo turto vertinimo metodas yra patikimas. Jis per pakankamai trumpą laiką gana tiksliai nustato nekilnojamojo turto mokestinę vertę, kuri dažnu atveju yra pasiekusi tikslią rinkos kainą“.

Jeigu asmuo nesutinka su mokestine nekilnojamojo turto verte, savininkai per pirmuosius tris metų mėnesius gali „Registrų centrui“ pateikti prašymą patikslinti jiems priklausančių nekilnojamojo turto objektų vertes, nuo kurių yra skaičiuojami NT mokesčiai: „Kasmet nekilnojamojo turto savininkai per pirmuosius tris metų mėnesius, t. y. per sausį-kovą, gali „Registrų

centrui“ pateikti prašymą patikslinti jiems priklausančių nekilnojamojo turto objektų vertes, nuo kurių yra skaičiuojami NT mokesčiai. Tačiau nereikia pamiršti, kad NT mokestinės vertės tikslinimui būtina atlikti individualų NT vertinimą ir šio individualaus vertinimo ataskaitos originalą pateikti kartu su prašymu“, – primena VĮ „Registrų centro“ Registrų tvarkymo skyriaus direktorius Kazys Maksvytis.

Prašyme turi būti nurodyta prašymą pateikusio asmens vardas, pavardė, gimimo data (jei juridinis asmuo – pavadinimas ir juridinio asmens kodas) bei gyvenamosios vietos adresas (juridinio asmens buveinės adresas). Prašymą turi pasirašyti visi nekilnojamojo turto savininkai.

Laisvos ar nustatytos formos prašymą kartu su individualaus vertinimo ataskaitos originalu galima pateikti keliais būdais: el. paštu adresu info@registrucentras.lt, paštu adresu Lvi-vo g. 25-101, 09320 Vilnius arba atvykus į artimiausią „Registrų centro“ klientų aptarnavimo padalinį.

Norintys sužinoti savo nekilnojamojo turto mokestinę vertę, tai padaryti gali „Registrų centro“ interneto svetainėje, prisijungę prie savo asmeninės paskyros.

Priminimas moterims: neatidėliokite patikros – ji gali išgelbėti gyvybę

Sausio 19–25 d. minima Europos gimdos kaklelio vėžio prevencijos savaitė, kurios tikslas – atkreipti dėmesį į reguliarios patikros svarbą. Valstybinės ligonių kasos specialistai ragina moteris nepamiršti savęs ir pasitikrinti pagal Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis finansuojamą gimdos kaklelio vėžio prevencinę programą. Laiku aptikus ikivėžinius pakitimus, galima užkirsti kelią ligai ir išsaugoti savo sveikatą bei gyvybę.

Higienos instituto duomenys rodo, kad 2024 metais su gimdos kaklelio vėžio diagnoze šalyje gyveno daugiau nei 3 200 moterų. Deja, vėlyvos stadijos atvejų vis dar nustatoma gero-kai per daug. Užpernai dėl gimdos kaklelio vėžio mirė 150 įvairaus amžiaus Lietuvos moterų.

Valstybinės ligonių kasos (VLK) duomenimis, gimdos kaklelio vėžio prevencinės programos

tikslinei grupei priklaus-o apie 670 tūkst. šalyje gyvenančių moterų, bet prevencinėje programoje sudalyvauja maždaug tik penktadalis jų. 2025 metais šioje programoje dalyvavo per 111 tūkst. šalies moterų.

„Daugiausia pasitikri-nusiųjų pagal gimdos ka-klelio prevencinę programą fiksuojama Klaipėdos rajo-no, Pagėgių, Visagino, Kel-mės rajono, Telsių rajono savivaldybėse, o mažiausiai

programoje dalyvauja Rie-tavo, Neringos, Palangos miesto, Varėnos ir Kupiškio rajonų savivaldybių gyven-tojų. Gydytojų ištaigos įvai-riais būdais kviečia moteris atvykti pasitikrinti, bet net pusė kvietimo sulaukusių moterų jį tiesiog ignoruo-ja“, – sako VLK Paslaugų kompensavimo skyriaus vyriausioji specialistė Jur-gita Grigarienė.

Pernai VLK užsakymu buvo atliktas Lietuvos gy-ventojų nuomonės tyrimas, kurio metu respondentų klausta, ar jie dalyvautų ligų prevencijos progra-mose, jei gautų kvietimą. Tyrimas parodė, kad dalis apklaustųjų atsisakytų at-vykti dėl įvairiausių prie-žasčių: 34 proc. teigė esą sveiki, 33 proc. sakė, kad jiems šios programos yra neaktualios, 18 proc. prisipažino bijantys sužinoti blogus rezultatus, 15 proc. mano, kad reikės ilgai lauk-

ti, kol pateks pas gydytoją, o 11 proc. teigia, jog tam neturi laiko.

„Gavusios kvietimą pa-sitikrinti – būtinai atvykite. Nedelskite ir neatidėliokite – ankstyva diagnostika gali išgelbėti jūsų gyvybę, – ra-gina J. Grigarienė. – Profi-laktiniai tyrimai padeda apčiuopti klastingos ligos užuomazgas, todėl galima laiku aptikti ir gydyti anks-tyvus gimdos kaklelio ląs-telių pakitimus, kol jie dar nėra progresavę į vėžinius. Ankstyva prevencija pade-da išvengti didesnių gydy-mo išlaidų, išsaugo moters sveikatą, darbingumą, o dažnai – ir gyvybę“.

Daugiau nei dvidešim-tmetį vykdoma gimdos kaklelio vėžio ankstyvo-sios diagnostikos programa skirta moterims nuo 25 iki 59 metų (imtinai):

- 25–34 m. (imtinai) mo-terims kartą per 3 metus atliekamas gimdos kaklelio

citologinis tepinėlis.

- 35–59 m. (imtinai) mo-terims kartą per 5 metus atliekamas gimdos kaklelio aukštos rizikos žmogaus papilomos viruso tyrimas (AR ŽPV) ir gimdos ka-klelio citologinio tepinėlio ištyrimas skystoje terpėje (jei AR ŽVP tyrimas tei-giamas).

Gavus tyrimų rezulta-tus, gali būti išduotas siun-timas gydytojo akušerio ginekologo konsultacijai, kurios metu atliekama ko-lpaskopija, o prireikus, ir gimdos kaklelio biopsija, leidžianti objektyviai pa-tvirtinti arba paneigti ligos diagnozę.

Lietuvoje finansuoja-

mos penkios ligų prevenci-jos programos gimdos ka-klelio vėžio, krūties vėžio, prostatos vėžio, storosios žarnos vėžio bei širdies ir kraujagyslių ligų. Nors visos jos turi nustatytas amžiaus ribas, specialistai ragina visus, kuriems kyla įtarimų dėl savijautos, ne-delsti ir kreiptis į savo gy-dymo įstaigą. Šeimos gy-dytojas įvertins sveikatos būklę ir prireikus paskirs būtinus tyrimus, o esant in-dikacijoms – duos siuntimą pasikonsultuoti su gydyto-ju specialistu. Konsultacijos metu bus atlikti būtini tyri-mai, o jei to prireiks – pa-skirtas gydymas.

VLK informacija

Į išmirusį po maro Vilkaviškio kraštą plūdo žmonės iš Prūsijos ir Gudijos

„Apsaugok mus, Viešpatie, nuo karo, maro ir bado!“ – maldose skambėjo protėvių raudos. Deja XVIII a. pradžioje trys vargai užplūdo mūsų krašto žemes ir ilgai jų neapleido. Įsiplieskė Didysis Šiaurės karas. Lietuvos teritorijoje susidūrė švedų ir rusų kariuomenės. Caras Petras I siekė įgyti prieigą prie Baltijos jūros. Karo viduryje išsekintą kraštą užpuolė ligos – prasidėjo maro epidemija.

Tomas SUŠINSKAS

Marą ir kitas baisias ligas, nuo kurių neįmanoma išgyti, žmonės vadino pavietre. Jokūbas Mikelėnas rašo, kad „Katalikų visų šventųjų litanijoje pasakyta: nog pavietrio, bado ir vainos išgelbėk mus Viešpatie. Pavietris – kažkokia buvusi labai seniai baisi žmonių nelaimė. Tauta, vartodama išsireikšimus „pavietrinis“ ar, pvz., „nuo pavietrio metų“, nori pabrėžti, kad tai labai senas dalykas.“

Senuose šaltiniuose pasakojama, kad valganti pusryčius, besimeldžianti bažnyčioje maras parbloškė ant žemės ir tada jau buvo viskas baigta. Sunkioje, ne mažiau kaip 24 valandas trukusiose kančiose pasirašė žmogus sustingdavo ir virsdavo mirtinu

pavojumi tiems, kurie jį norėjo palaidoti.

Vilkaviškio krašte, netoli Paežerių, Būdos kaime 1855 metais gimęs mokytojas Jurgis Vencius paliko savo prisiminimus. Anot Jurgio, „Marą tų laikų žmonės vadino juoda mirčia. Kūnai labai pajuosdavo. Nuo tos ligos ant žmogaus kūno buvę gintariniai papuošalai, rožančiai, karoliai, auskarai pajuosdavo taip pat.“

Kai prasidėjo maras (1710), – tęsia pasakojimą Jurgis Vencius, – tai žmonės darė įprastus karstus. Bet kai žmonės pradėjo kristi kaip musės, tai laidavo ten, kur mirė – į kapus jau nevežė. Duobkasiai, kurie užkasdavo lavonus, dėvėjo išvirkščias skrandas. Neaišku, kodėl, gal buvo kokie burtai.

Tais pačiais metais maras siautė Vilkaviškio apy-

linkėje. Nuo Vilniaus maras ėjo skersai per Suvalkų kraštą. Per prūsus Karaliaučiaus link. Šiame ruože išmirus žmonėms liko tyrai. Keliai užaugo medžiais, o dirbami laukai apžėlė jaunais medeliais.

Į Prienų parapijos metrikų knygas buvo įrašyti tik šeši gimę vaikai. Tas pats faktas pasikartojo ir Vilkaviškyje.

Po maro žmonių buvo reta. Žmogus, sutikęs žmogų, laikydavo tai didele laime. Vilkaviškio rajone, Strielčiškių kaime, prie Mačių miškelio liko mano dvi prosenelės. 1710 metais jų tėvai, broliai, seserys išmirė. Jos liko visiškai vienos. Turėdamos nemažą ūkį, išėjo į šunskus ieškoti žmonių. Gal gaus kokį vyriškį pasisamdyti, nes vienoms gyventi buvo neįmanoma.

Jos aplankė kelis namus ir kiekviename name rado lavonus. Radusios namą be lavonų, jame apsigyveno ir laukė, gal kas ateis ir jas ras. Po kelių dienų prie bažnyčios rado pavargėlį ir parsivedė namo. Jie apsirūpino maisto atsargomis ir pašaru gyvuliams.

Išmirus žmonėms, gyvulius išplovė laukiniai žvėrys, kiti, atėjus žiemai, nudvėsė patys. Jeigu dar kur nors ir buvo likę iš-

gyvenusių, tai, neturėdami, ką valgyti, 1711 m. išmirė badu.

Pagal padavimus, tais laikais buvo daug girių, tai medžiai su savo sėklomis užkrėtė laukus. Ir tie laukai po dešimtmečio pavirto miškais. Kadangi nebuvo žmonių, tai priviso daugybė žvėrių, o ežeruose ir upėse – žuvų. Grynomis rankomis jas buvo galima gaudyti.

Po maro išgyvenusieji pradėjo eiti į išmirusius tyrus. Taip mano prosenelis Vencius, kada prūsus apgyvendino vokiečiais, persikėlė iš prūsų į Suvalkiją ir apsigyveno Paežeriuose. O paskiau Vencių padermė buvo sargais girių kunigaikščio Oginskio Vilkaviškio apskrityje. Mano motinos prosenis atėjo iš Vilnijos ir vedė mano prosenelę.

Atėjo žmonės ir iš kitų kraštų. Vaikščiojo po girias ir ieškojo sau trobų. Radę geresnę, apsigyvendavo, kirsdavo girią ir darydavo lauką. Taip apie Vilkaviškį ties dvaru apsigyveno gudai. Jų kaimas iki šiol vadinasi Padvariai-Gudeliai. Ties Pilviškiais buvo gudų kaimas ir vadinasi Būdvičiai-Gudeliai. Netoli kitas kaimas, tai Žiūriai-Gudeliai.

► Maro gydytojas. 1656 m. Paulus Fürst vario raižinys / Wikipedia.

Laikui bėgant po maro į Vilkaviškio kraštą atklydę gudai sulietuvėjo. Mūsų žmonės, tiek seni, tiek jauni, tankiai mini apie pavietrės marą. O kas buvo ta pavietrė, tai daugelis nežino, – tam šį dalyką aš ir parašiau, – pasakojimą baigia Jurgis Vencius.

Lietuvoje maras siautėjo ne vieną kartą. Sako, užsukdavo į svečius maždaug kas šimtmetį. Juodoji mirtis įsiplieskdavo visu gražumu karų metu. Paskutinis – aptartas šiame straipsnyje – siautėjo 1710 metais.

Pasak amžininkų, numirėliai gatvėse ir trobose

trūnijo nepalaidoti. Miestuose siautė badas, nes niekas nepristatė maisto. Vilnius pavirto į didelį kapinyną. Ištuštėjusių namų ir vienuolynų niekas nesaugojo. Tačiau neatsirado ir vagių, kurie atliktų plėšikų vaidmenis.

Iki dvarų taip pat lengvai nebuvo galima prieiti: priešakyje stovėdavo sargybinių eilės ir vykdavo prasašaičius tolyn.

Vėliau, kaip koks išganymas, atslinko siaubingi 1711 metų žiemos šalčiai. Maras pradėjo silpti, o sausį ir vasarį paspaudus šaltukui, pavietrė išnyko galutinai.

Plinta it virusas: išbandykite socialinius tinklus užkariavusį sūrio pyrago receptą

Socialiniuose tinkluose plinta naujas kulinariškas hitas. 2 ingredientų jogurtinis sūrio pyrago stiliaus desertas. Šis itin paprastai pagaminamas skanumynas, smarkiai išpopuliarėjo Japonijoje, o jam pagaminti užtruksite vos kelias minutes. Tiesa, prireiks šiek tiek kantrybės, nes jis kurį laiką turi „pailsėti“ šaldytuve.

Gaminant pagal šį receptą – sūrio pyrago stiliaus deserto net nereikia kepti. Tereikia į indelį gražiai sudėti graikišką jogurtą, nediteliais tarpais į jį panardinti mėgstamus sausainius ir

per naktį palikti šaldytuve, kol pyragas įgauna purią, švelnią tekstūrą.

Tam, kad desertas iš-eitų kuo kremiškesnis siūloma naudoti kuo riebesnį jogurtą. Kuo dides-

nis riebalų procentas, tuo sodresnė ir labiau sūrio torto tekstūra bus skonius. Japonijoje gaminant šį desertą dažniausiai naudojami kokosiniai sausainiai, tačiau puikiai tiks bet kokie, kokius mėgstate.

Be to, gaminant šį desertą paprasta improvizuoti: jeigu norisi saldžiau – galite viską pagardinti medumi ar vaisiais bei uogomis: čia puikiai tinka bananai, šilauogės, ličiai, vynuogės. Taip pat ir įvairiausi riešutai, kokosų ar šokolado drožlės.

Jei naudojate liesesnį jogurtą arba desertas gaunasi skystokas, galite pridėti šiek tiek kreminio sūrio. Be to, nepamirškite eksperimentuoti su skirtingais skoniais: į jogurtą galite įmaišyti vanilę, kakavą, citrinos žievelę arba cinamoną.

Interneto hitu tapusį desertą itin paprasta pagaminti.

Sūrio pyrago stiliaus desertas

Ingredientai:

Graikiškas jogurtas
Medus arba agavų sirupas

Mėgstami sausainiai

Papildomi priedai (nebūtina): cinamonas, vanilė, kakava, citrinos žievelė, švieži vaisiai, uogos, riešutai.

Gaminimo eiga:

Graikišką jogurtą sudėkite į indelį ir sumaišykite su pasirinktu saldikliu

ir kitais pasirinktais skonio priedais. Mėgstamus sausainius panardinkite į jogurto masę. Uždenkite indelį ir laikykite šaldytuve apie 4-6 val. arba per naktį kol sausainiai suminkštės.

Skanaus!

Pranešimas žiniasklaidai

Vytautas Alaburda
+370 621 55510
vytautas.alaburda@remax.lt

9 metų patirtis nekilnojamo turto sferoje.
Parduosiu Jūsų objektą už aukščiausią rinkos kainą.
Atstovausiu Jus visame pardavimo/pirkimo procese.
Rasiu geriausią sprendimo būdą.

Atlieku visas nekilnojamojo turto paslaugas
Kauno mieste ir apskrityje:

- Pirkimo
- Pardavimo
- Nuomos
- Vertinimo
- Dokumentacijos paruošimo
- Viso proceso saugumo užtikrinimo

Mano tikslas - Jūsų rekomendacijos.

Kviečiame sveikinti savo artimuosius per Marijampolės televiziją!

Sveikinimų koncertas –
kiekvieną šeštadienį, 16:00 val. per Marijampolės televiziją

Turime Laisvų vietų

Kuria vaikai

Unikalus būrelis MARIJAMPOLĖJE

Piešimas **Sensorinės veiklos** **Eksperimentai**

Kauno g. 37, Marijampolė | Marijampole@kuriamai.lt | tel. 37062514655

Kokybiškai ir greitai atlieku griovimo bei įvairius statybos darbus.
Tel. +370 625 79 052.

Apie tai, kas svarbiausia

Miesto laikraštis

PRISIJUNGUSI LIETUVA

NEMOKAMI MOKYMAI BIBLIOTEKOJE

Skaitmeniniai įgūdžiai: viešosios e. paslaugos kasdienai

Kviečiame į 12 akad. val. skaitmeninio raštingumo mokymus gyventojams.
Sausio 27-29 d. nuo 10:00 iki 13:15 val.

Registracija: 0 626 54631
www.mokytiskartu.lt

ŠVARU ŠVARU

Biurų, sandėlių, komercinių patalpų periodinė ar kasdienė priežiūra.
Langų, fasadų, baldų, latakų bei kitos valymo paslaugos.
Dirbame Marijampolėje ir visoje apskrityje.

+370 601 22 971

MB „APOLAS“
BETONO GRĘŽIMAS/PJOVIMAS
064445858
WWW.APOLAS.LT

Superku jūsų sendaikčius:
tarpukario daiktus, knygas, senas nuotraukas, pinigus, laikrodžius, indus, medalius, gintarą, papuošalus, sidabrą, auksą, įrankius, kasetes, plokšteles ir t. t.

Moku iš karto.
Atvykstu arba atnešti adresu Jaunimo g. 12, Marijampolė.
Tel.+370 657 53 993.

DRUSKŲ KAMBARYS

DRUSKŲ SALA SPA

Vytauto g. 48A-4, Marijampolė, IKI-AUŠRA

+370 672 93 787
Būtina išankstinė registracija.

UAB „MAVISTA“ reikalingi san-technikai, šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojai, vamzdinių suvirintojai.

MAVISTA

Atlyginimas 1 500–3 000 EUR.
Reikalavimai: darbo patirtis.
Kreiptis: darbo dienomis 8.00–17.00 val.
Tel. (0 343) 73 868, (0 685) 21 286.

DOVANOJU

naują klausos aparatą.

+370 646 04 605

PAMINKLAI

UAB SAULIAUS PAMINKLAI
TEL. +370 605 77 341
Tylioji g. 9 Marijampolė
sauliaus.paminklai@gmail.com

VAZOS <
ŽVAKIDĖS <
SKALDELĖ <
PAMATŲ LIEJIMAS <
TRINKELIŲ KLOJIMAS <
TVORELIŲ KLIAVIMAS <
DENGIMAS PLYTELĖMIS <
DENGIMAS PLOKŠTĖMIS <

Globa ir pagalba namuose – su širdimi ir pagarba žmogui

Globos centras VŠĮ „Šv. Gertrūda“ teikia profesionalią pagalbą senjorams ir neįgaliesiems jų namuose.
Padedame tvarkytis buityje, pasirūpiname higiena, maistu, vaistais, palydime pas gydytojus ir suteikiame draugiją.
Mūsų tikslas – kad kiekvienas žmogus jaustųsi saugus, reikalingas ir orus savo aplinkoje

Tel. 069834941, 060905030

Apie tai, kas svarbiausia

Miesto laikraštis

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas.

Tel.: +370 676 41155

Pigiausiai:
ąžuolo, uosio, beržo briketai, granulės, durpių briketai, anglys.
Atvežame.
Tel. 063722227

Kokybiškai ir nebrangiai taisau automatinės skalbimo mašinas.
Atvykstu į namus.
Tel. +370 676 26774

Bulvių tarkavimo mašinos, šašlykinės, kepsninės, iešmai, vandens kolonėlės, gatvių užrašai, elektros stotelės, vėliavų laikikliai ir kiti nerūdijančio plieno gaminiai.
Apsilankykite mūsų el. parduotuvėje: pazangimechanika.lt
Siunčiame visoje Lietuvoje!

9 METRAI SKONIO

IEŠKOME VIRTUVĖS DARBUOTOJŲ

Siūlome darbą pamainomis bei MMA atlyginimą derinamą pagal turimą patirtį.

+37069848385

Kviečiame **nemokamai** pasitikrinti klausą Marijampolėje

Išbandykite beveik nepastebimus klausos aparatus ir bendraukite sklandžiai.

Registruokitės vizitui „Audiomedika“ klausos centre Marijampolėje, Gedimino g. 3A:
+370 620 33 338 arba www.audiomedika.lt

audiomedika
20 METŲ RŪPINAMĖS KLAUSA

Spręskite kryžiažodį ir laimėkite prizus!

Išspręskite kryžiažodį ir siųskite atsakymus el. paštu redakcija@mmm.lt arba įmeskite į redakcijos pašto dėžutę, esančią adresu Gedimino g. 11, Marijampolė. Siųsdami atsakymus, nepamirškite nurodyti savo vardo, pavardės ir telefono numerio. Burtų keliu išrinksim vieną nugalėtoją, kuriam atiteks MMM prizas – knyga. Atsakymų laukiame iki 2026 m. vasario 2 d.

Giminės, šeimos kil-mės istorija	Dirbanti su dėmesiu, pastabi	„Kas ... – dėl Miko“	Neteks regėjimo	Filmas su Dž. Foster „... ir karalius“		Baltųjų ir indėnų palikuoniai		Darymasis kitokiam, mainymasis		„... žodžių, daug minties“	
Smulkūs tualetų reikmenys, papuošalai											
Mokslas apie moralę, dorovę				3		Slaviškas moters vardas		Sukasi kaip vo-verė ...		JAV kosminių tyrimų centras	6
Skubiai kibs ką daryti		2			Viena iš Indijos tautų	... mail (oro paštas)					
„Pašauki mane, ... pašauki“				Dviejų balsių ar dvi-balsių susidūrimas	Artillerijos pabūklas, šaudantis ugnimi		4				
			Danties kaulo gedi-mas, kitaip ėduonis	Kelianti pagarbą, dora, tauri						Nedegama metalinė spinta verty-bėms laikyti	
Valgio kąneliai, prieš pat val-gant panardinii į karštą skystimą		R. Hovardo komedija „... televizija“	„Čia skam-ba po kaimus Birutės ...“								8
						Veiksmo filmas su T. Kruzu					
1											
Moteriškas dviejų dalių maudymosi kostiumas		Knygų leidykla „Tyto ...“	5								
Filmas su S. Stalone „Stok, arba ma-no ... šaus“		Prancūzijos kurortas prie Vidur-žemio jūros					7				
					Dejonės						

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Praėjusio kryžiažodžio konkurso nugalėtoju burtų keliu išrinktas Aivaras Slavickas. Sveikiname!

Dėl prizo atsiėmimo susisieksime asmeniškai.

Vertikaliai: Industrinis. Ragaus. Ekartė. Zorba. Endi. Akcija. Rai. LR. Pvs. Apimtis. Idos. Bogota. Tarka. Pitbuliai. Kibina. Siaus.

Horizontaliai: Rezervuoti. Drakonas. Gardi. Opi. Svarbi. Itin. Uta. Adata. Rasė. Alpo. Kristus. Ali. Iš-taria. Kau. Žaliaisiais.

Pažymėtuose langeliuose: Korozija.

Skelbk, parduok, rask!

Skelbkite greitai ir patogiai!

Miesto laikraštis – didžiausio tiražo laikraštis Marijampolės regione, platinamas nemokamai.

El. paštu redakcija@mmm.lt
Telefonu +370 679 51 451
Redakcijoje: Gedimino g. 11, Marijampolė

Skelbimo kaina Miesto laikraštyje – **tik nuo 4 Eur!**

Platinimo vietos

Marijampolės autobusų stotis (Stoties g. 2B)

Netičkampis – parduotuvė „Aibė“ (Šešupės g. 1, Netičkampio k.)

Marijampolės ligoninė (Palangos g. 1)

Marijampolės savivaldybės administracija (J. Basanavičiaus a. 1)

Marijampolės P. Kriaučiūno viešoji biblioteka (Vytauto g. 22)

Parduotuvė „Aibė“ (Kudirkos g. 83, Marijampolė)

Marijampolės P. Kriaučiūno viešosios bibliotekos Draugystės padalinys (Draugystės g. 5)

Puskelniai – parduotuvė „Aibė“ (Plytinės g. 10, Puskelnių k.)

Marijampolės Trečiojo amžiaus universitetas (Vytauto g. 47-106)

Rezidencija „Grįžulo ratai“ (Naujoji g. 10, Kantališkių k.)

Maisto prekių parduotuvė (Mokolų g. 59)

Igliškėliai – parduotuvė „Aibė“ (Tvenkinio g. 2, Igliškių k.)

Spindulio kino teatras (Kauno g. 13, Marijampolė)

Patašinės kaimo biblioteka (Nausupės skg. 4, Patašinės k.)

„Gubojos“ vaistinė (R. Juknevičiaus g. 72)

Šunskų biblioteka (Varpo g. 32, Šunskų mstl.)

Marijampolės TV biuras (Gedimino g. 11)

Sasnavos seniūnija (Sūduvos g. 27, Sasnava)

„Statybos ir ūkio prekės“ (Klaipėdos g. 1A)

Ledų ir šaldytų maisto produktų parduotuvė „Aliaska“ (Gedimino g. 25, Marijampolė)

Marijampolės apylinkės teismas (Kauno g. 8)

Marijampolės PSPC (P. Kriaučiūno g. 2)

PROTO MANKŠTA

Kiekviename atsakyme pakeiskite po vieną raidę

- Erškėčių genties dekoratyvinis augalas.
- Apvadas, apylanka, apsiuvinimas.
- Važiuojant padarytas įspaudimas.
- Mirusiojo dvasia.

1				
2				
3				
4				

Atsakymai: Rožė – – vėžė – – vėlė.

Pagalvokite ir atsakykite

Pasakojama, neva šis ponas raitas įjodavo į bažnyčią ir nuo žvakės prie altoriaus užsidegdavo popirosą. Dažnas pasakojimas apie pyktį ant kunigo, kodėl šis be pono pradėjo pamaldas. Už tai ponas kunigą prie altoriaus nušovė. Už šią nuodėmę jis sulaukė Dievo rūstybės: jį nutrenkė perkūnas, o jo dvaras nugrimzdo. Tačiau gyvenime šis asmuo nebuvo toks „nedorėlis“, koks vėliau vaizduotas mituose. Kas šis asmuo?

Atsakymas: Vladislavas Viktorinas Sicinskis (Cicinskas).

MIESTO LAIKRAŠTIS

Redakcijos adresas: Gedimino g. 11, Marijampolė.
Tel. +370 699 40110.

NEMOKAMĄ „Miesto laikraštį“ (ISSN 1822-5667) leidžia viešoji įstaiga Marijampolės televizija (j.m. kodas 151455022, vienintelis dalininkas viešoji įstaiga „Atviros visuomenės forumas“). Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Kitas numeris – 2026 m. vasario 5 d. Tiražas 6020 egz. Spausdino „Polska Press Sp. z o.o.“ Už skelbimų ir mokamų straipsnių turinį redakcija neatsako. Perspausdinti ar kitaip naudoti bet kokį laikraščio turinį galima tik gavus išankstinę redakcijos sutikimą.

Naujųjų tarnybos vadovė Vaida Masaitienė, el. p. vaida@mmm.lt
Žurnalistė-kalbos redaktorė Daiva Balčiūnė, el. p. redakcija@mmm.lt
Žurnalistė Greta Blažė, el. p. greta.blaze@mmm.lt
Žurnalistė Greta Paulevičiūtė, el. p. greta@mmm.lt
Dizainerė Monika Šlekonytė, el. p. monika.slekonyte@etapius.lt

■ – žymima reklaminė informacija.

Mobris.lt
NERIBOTI SMS, SKAMBUČIAI IR 5G INTERNETAS

info@mobris.lt

www.mobris.lt

+370 635 07000